

Pályázati felhívás rokon értelmű szavak gyűjtésére

Anyanyelvünket a mai rohanó korban, az informatikai forradalom korában tömérdek hatás éri, s ezek nagy része idegen eredet. Ez nem is csoda, hiszen itt élünk Európa közepén, indoeurópai nyelv népek gyűrűjében, s ráadásul e nyelvek közül az egyik, az angol, pontosabban az amerikai angol, olyannyira ránk telepedett – igaz, nemcsak ránk, hanem az egész világra –, hogy hatásának szinte lehetetlen ellenállni.

Lehetetlen? Szerintünk mégsem az. De hogy valóban ne legyen az, ahhoz nyelvünk még elszántabb, még hatékonyabb ápolására, védelmére van szükség, ezenkívül annak tudatosítására, hogy *anyanyelvünk*, ez a pótolhatatlan nemzeti kincsünk *szépség, színes-ség és gazdagság tekintetében a legnagyobb s legdivatosabb nyelvekkel is felveszi a versenyt, s alkalmas arra, hogy száz vagy akár ezer év múlva is őrizze népünk kulturális hagyományait s szolgálja kései utódainkat.*

Mindezek tudatában az Anyanyelvápolók Szövetsége és a Honismereti Szövetség közös pályázatot hirdet abból a célból, hogy a pályázók munkája nyomán még jobban megmutatkozzék nyelvünk életerejé s gazdagsága. A pályázók feladata rokon értelmű szavak gyűjtése három témakörből, de úgy, hogy a választott témakörbe tartozó szavak minél nagyobb bőségben kapjanak helyet a pályázatban. Tehát ne csupán az értelmező szótárainkban is megtalálható köznyelvi rokon értelmű megfelelők szerepeljenek benne, hanem – ha vannak – a népryelvi, tájnyelvi, szaknyelvi, csoportnyelvi szavak is, mégpedig lehetőleg *annak jelzésével, hogy ezek a szavak hol, milyen körben használatosak, s mennyire gyakoriak.* Bármelyik témakör szavainak gyűjteménye, amely a pályázó által szükségesnek ítélt magyarzó megjegyzésekkel akár 4-5 oldal terjedelmű is lehet, önálló pályázatnak számít, és nincs akadálya annak, hogy valaki mindhárom témakört kidolgozza, azaz három pályázatot nyújtson be. A pályázat jelíges, de egy pályázónak csak egy jelíge lehet, akkor is, ha két vagy három pályázatot ad be. A pályamű(vek) szerzőjének nevét, foglalkozását és lakcímét külön lezárt borítékban kell elküldeni, a borítékra kívül pedig csak a jelíget írni, valamint azt, hogy pályázó felnőttként (= F) vagy valamely alap-, közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény tanulójaként, hallgatójaként (= T) küldi-e be pályamunkáját.

A pályázat három témája a következő:

1. *Hányféleképpen veszekszik a magyar ember?* (A feladat azoknak a *veszekszik* szavunkkal rokon értelmű *igéknek* az összegyűjtése és kommentálása, amelyek azt fejezik ki, hogy valaki másokkal indulatosan beszél, velük szemben érzett bosszúságát, elégedetlenségét fejezi ki.)

2. *Minek nevezzük azt a szerkezetet, gépezetet, amelyet vagy nem tudunk, vagy nem akarunk pontosabban megnevezni, körülírni?* (E pályázatban azokat a *főneveket* kell összegyűjteni, amelyek a szóban forgó tárgyak, dolgok megnevezésére akár a köznyelvben, akár bármely más nyelvi rétegben használatosak.)

3. *Milyen ember az arrogáns ember?* (E pályázat célja azoknak a *melléknemeknek* az összegyűjtése, amelyek esetenként kitűnően helyettesítik a latin eredetű, de hozzánk a németen keresztül eljutott *arrogáns* szót. Ahol a pályázók szükségesnek látják, jelezzék az általuk beküldött szavak esetleges sajátos stílusértékét is!)

A pályázat alapdíja 100 000 Ft, de ha a pályázatot a két meghirdető szövetségen kívül más szervezet, intézmény is támogatja, akkor ennél több is. A díjalap növekedése esetén erről értesítjük a két meghirdető szervezet lapjának, az Édes Anyanyelvünknek és a Honismeretnek az olvasóit.

A pályázatokat 1997. szeptember 20-ig kell beküldeni vagy az egyik, vagy a másik szövetség címére: Anyanyelvápolók Szövetsége, 1360 Budapest, Pf. 6; Honismereti Szövetség 1250 Budapest, Pf. 23. Az eredményhirdetés decemberben lesz, s a pályázatról szóló beszámolót, a nyertesek és a díjazottak nevét az Édes Anyanyelvünk és a Honismeret 1998. évi 1. száma közli.

Budapest, 1997. február

Honismereti Szövetség

Anyanyelvápolók Szövetsége